

УДК 347.965

О. М. Скрябінкандидат юридичних наук, доцент, адвокат
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

ЮРИДИКО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ УЧАСТІ ЗАХИСНИКА У СУДІ АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ

Статтю присвячено дослідженню юридичних та психологічних аспектів участі захисника у суді апеляційної інстанції. Розглянуто юридичні та психологічні аспекти взаємодії захисника з учасниками кримінального провадження в суді апеляційної інстанції відповідно до Кримінального процесуального кодексу України від 13.04.2012 р.

Ключові слова: адвокат, захисник, психологія адвоката, кримінальне провадження, кримінальний процес, апеляційне провадження, апеляційна інстанція.

I. Вступ

Участь адвоката в якості захисника в суді апеляційної інстанції є гарантією захисту прав особи, оскільки сприяє реалізації цього права в повному обсязі. Саме адвокат-захисник може у максимальному обсязі забезпечити обвинуваченому реальну можливість використання всіх наданих йому законом процесуальних прав. Насамперед слід зауважити, що ст. 59 Конституції України закріплює конституційне право кожного на правову допомогу [1]. Це положення за своєю суттю є гарантією реалізації, захисту та охорони інших прав і свобод людини і громадянина, і в цьому полягає його соціальна значущість. З моменту набрання чинності Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК) від 13 квітня 2012 р. [2], а також ЗУ “Про адвокатуру та адвокатську діяльність” від 5 липня 2012 р. [3] сприяло створенню передумов для перегляду усталених уявлень про процесуальне становище захисника в кримінальному судочинстві.

Питання апеляційного перегляду судових рішень є малодослідженим для науки кримінального процесу України, оскільки таку форму оскарження на території незалежної України введено лише в результаті проведення так званої “малої судової реформи” 2001 р. Касаційне провадження, що існувало до 2001 р., мало суттєві відмінності від запровадженого апеляційного, і тому напрацьована теорія кримінального процесу, судова та адвокатська практика не можуть застосовуватись у повному обсязі для вирішення завдань, поставлених перед новим кримінально-процесуальним інститутом [4].

У зв'язку з цим, вивчення юридичних та психологічних аспектів участі адвоката в апеляційному провадженні по кримінальних справах, враховуючи думки юристів-теоретиків і практиків, викладених у науковій

літературі, а також особистий досвід роботи як адвоката, зумовлюють актуальність дослідження у цьому напрямі.

Участь суб'єктів кримінального процесу на стадії апеляційного провадження висвітлювали такі науковці, як Ю. П. Аленін, М. І. Бажанов, Т. В. Варфоломєєва, Ю. М. Грошевий, Я. П. Зейкан, А. В. Іщенко, В. Г. Лукашевич, П. А. Лупінська, В. М. Маляренко, Є. Г. Мартинчик, О. В. Острогляд, В. Т. Нор, В. О. Попелюшко, Г. Д. Святоцький, А. Н. Сергєєв, Ю. І. Стецовський, М. С. Строгович, І. Я. Фойницький, В. П. Шибіко, О. Г. Шило, М. Є. Шумило та інші, однак, незважаючи на вагомий внесок до розробки зазначеної проблематики, дослідження юридичних та психологічних аспектів участі захисника у суді апеляційної інстанції на сьогодні залишається досить актуальним для теоретичного обґрунтування з прийняттям у 2012 р. КПК України.

II. Постановка завдання

Мета статті – висвітлити юридичні та психологічні аспекти участі адвоката в апеляційному провадженні за кримінальними справами та розробити на цій основі пропозиції щодо вдосконалення кримінально-процесуального законодавства України, яке регламентує діяльність захисника на цій стадії.

III. Результати

Апеляційне провадження – стадія кримінального процесу, в якій суд вищої інстанції за апеляційними скаргами учасників кримінального провадження у передбаченому законом порядку переглядає судові рішення суду першої інстанції, які не набрали законної сили.

Термін “апеляція” походить від лат. appellare (звернення) й означає форму перегляду судового рішення суду першої інстанції, що не набрало законної сили судом вищої інстанції [5, с. 85].

Відповідно до п. 6 ч. 4 ст. 42 КПК України обвинувачений має право оскаржувати в установленому КПК України порядку судові

рішення та ініціювати їх перегляд, знати про подані на них апеляційні та касаційні скарги, заяви про їх перегляд, подавати на них заперечення. Таким чином, виходячи з аналізу вищезазначеної статті, обвинувачений має право скористатися послугами захисника на стадії апеляційного провадження.

Кримінальний процесуальний кодекс України у гл. 31 передбачає юридичні аспекти процесуального порядку провадження в суді апеляційної інстанції (ст. 392–423). Психологічні ж аспекти розглядають у наукових статтях, посібниках, монографіях тощо. На підставі аналізу наукової літератури та власного практичного досвіду приділимо увагу розгляду саме тактико-психологічних питань участі захисника в стадії апеляційного провадження.

Відповідно до ст. 405 КПК України апеляційний розгляд здійснюється згідно з правилами судового розгляду в суді першої інстанції з урахуванням особливостей, передбачених гл. 31 КПК України. Разом з тим, захисник при визначенні тактики захисту повинен враховувати специфіку апеляційного провадження, зокрема, що більшу частину доказів досліджують повторно, і не всі докази можуть бути безпосередньо досліджені.

Відповідно до ч. 1 ст. 403 КПК України особа, яка подала апеляційну скаргу, має право відмовитися від неї до закінчення апеляційного розгляду. Захисник підозрюваного, обвинуваченого, представник потерпілого можуть відмовитися від апеляційної скарги тільки за згодою, відповідно, підозрюваного, обвинуваченого чи потерпілого. Зауважимо, що законодавець не передбачив, у якій саме формі захисник повинен отримати згоду від підзахисного. На нашу думку, ч. 1 ст. 403 КПК України необхідно викласти у такій редакції: “Захисник підозрюваного, обвинуваченого, представник потерпілого можуть відмовитися від апеляційної скарги тільки за письмовою згодою, відповідно, підозрюваного, обвинуваченого чи потерпілого”.

Так, Г. М. Омеляненко [6, с. 67] зазначає, що хоча захисник повинен повідомити засудженого чи виправданого про своє рішення відкликати скаргу, але вчинення ним такої дії від думки підзахисного залежати не може. З огляду на те, що у захисника – самостійного учасника кримінального судочинства – завдання у кримінальному процесі цілковито підпорядковане захисту прав і законних інтересів підзахисного. Тому відкликання захисником поданої ним апеляційної скарги без згоди обвинуваченого не допускається, оскільки передбачає залишення обвинуваченого без захисту. Якщо захисник не бачить підстав для оскарження, а обвинувачений просить захисника скласти мотивовану апеляційну скаргу, захисник не може відмовити в цьому підзахисному.

А що робити суду, якщо підзахисний відмовляється від апеляційної скарги до закінчення апеляційного розгляду, але захисник підтримує цю апеляційну скаргу, а підозрюваний, обвинувачений, представник потерпілого не відмовився від послуг адвоката? Такі дії прямо не передбачені у КПК України.

На нашу думку, ст. 403 КПК України потрібно доповнити пунктом у такій редакції: “Якщо обвинувачений відмовляється від апеляційної скарги до закінчення апеляційного розгляду, але захисник підтримує цю апеляційну скаргу, суд може розглянути цю апеляційну скаргу, якщо вирішить, що це відповідає інтересам підозрюваного, обвинуваченого, представнику потерпілого”.

Крім того, на думку Н. Р. Бобечко [7, с. 11], право обвинуваченого відмовитися від захисника та його право відкликати апеляційну скаргу захисника є самостійними процесуальними правами, які ототожнювати не можна. Відмовившись від захисника, обвинувачений вправі заявити, що скаргу його не відкликає, а бажає, щоб відбувся апеляційний розгляд справи за скаргою захисника. Тому відмова від захисника не тягне автоматично і відклику його апеляційної скарги, якщо засуджений її не відкликав. Поряд з тим, слід повністю виключити можливість відмови захисника від складання та подання апеляційної скарги, якщо на цьому наполягає обвинувачений.

Таким чином, самостійність адвоката в стадії апеляційного провадження носить обмежений характер, що диктується обов'язками захисника і його роллю в кримінальному процесі. Захисник не має права робити те, що може зашкодити його підзахисному, погіршити його становище, сприяти його обвинуваченню.

На наступному етапі захисник повинен розподілити між собою та підзахисним обсяг інформації, яку кожний з них повинен бути висловити в суді апеляційної інстанції, та підготувати підзахисного до можливих запитань, які може задати колегія суддів апеляційного суду. Захисник і підзахисний на цьому етапі повинні разом підготуватися до захисної промови в суді.

Захисник обвинуваченого на засіданні суду апеляційної інстанції повинен давати не пояснення, а виголошувати захисну промову на користь свого підзахисного, яка має складатися у письмовому вигляді.

У процесі підготовки до участі в суді апеляційної інстанції захиснику необхідно займатися письмовою підготовкою промови. Бажано написати один варіант тез і перечитати його. Важливо, щоб до початку захисної промови все було написано, прочитано та вивчено. Це допоможе адвокату краще з'ясувати, що необхідно сказати на захист обвинуваченого [8]. Але адвокат повинен

врахувати, що має право вийти за межі такої письмової промови, тому що в процесі виступу можуть з'явитися нові думки, заперечення іншої сторони та промови прокурора.

Важливо усвідомлювати, що на судову промову впливають установки. У прокурора й адвоката вони, як правило, протилежні. Сучасна психологічна наука розробила низку прийомів, які посилюють вплив на слухача. Загальний принцип для риторичних прийомів: "Говорити так, щоб предмет сам ліз у голову". Один з таких прийомів – правило Гомера. Черговість аргументів, які наводять, впливає на їх переконливість. Найефективнішим є такий порядок: сильні – середні – один найсильніший. Наступне правило – правило Сократа. Для одержання позитивного рішення з важливого для вас питання поставте його на третє місце, подавши співрозмовникові перед тим два короткі запитання, на які він відповідає "так" (це правило широко використовують під час допитів) [9, с. 349].

На нашу думку, у судовій промові основне задання захисника переконати колегію суддів апеляційного суду, що в апеляційній скарзі є підстави для оскарження вироку або ухвали суду першої інстанції. Адвокат повинен також враховувати той факт, що хоча відповідно до ч. 4 ст. 31 КПК України кримінальне провадження в апеляційному порядку здійснюється колегіально судом у складі не менше трьох професійних суддів, однак відповідно до ст. 398 КПК України перший, хто з колегії суддів апеляційного суду отримує апеляційну скаргу, – це суддя-доповідач та згідно зі ст. 401 КПК України підготовкою до апеляційного розгляду займається і доповідач.

Таким чином, під час підготовки засідання суду апеляційної інстанції суддя-доповідач детально вивчає матеріали кримінальної справи, що підлягає розгляду, чого позбавлені інші члени колегії. Отже, суддя-доповідач є найбільш підготовленим та проінформованим суддею з усього складу суддів: до моменту розгляду кримінальної справи в судовому засіданні у нього вже сформовано внутрішнє переконання щодо обставин кримінальної справи, ступеня участі в ньому засудженого й наявності або відсутності вини засудженого. Судді-доповідачу стають відомі деталі кримінальної справи, чого не можна сказати щодо його колег. Очевидно, що двоє інших суддів у цій частині будуть менш підготовленими до судового засідання [10, с. 166]. У зв'язку з чим, одним із тактико-психологічних прийомів адвоката буде те, що судова промова захисника та підзахисного повинна бути більш спрямована на переконання судді-доповідача.

Говорячи про тактико-психологічні аспекти роботи з підзахисним на стадії апеляційного провадження, по-перше, необхідно звернути увагу на психологічні особливості

клієнта. Останні можуть різнитися на практиці залежно від типу нервової системи, комунікативних та інтелектуальних якостей та рухливості емоційної сфери. Нерівноважні швидкозбуджені клієнти, які найчастіше добиваються успіхів у своїй сфері діяльності, можуть викликати труднощі у встановленні комунікативного контакту та в подальшому спілкуванні. Це можуть бути клієнти, які займають високе службове та соціальне становище, які звикли до задоволення своїх найрізноманітніших потреб. Такі клієнти не завжди прислуховуються до захисника, а звертаються до адвоката для отримання такої юридичної допомоги, яку бажає сам клієнт. Ще більш складна ситуація може виникати, якщо клієнт має низький рівень інтелекту, який бажає отримати від адвоката тільки максимально позитивний результат, наприклад, звільнення від кримінальної відповідальності, що передбачено Розділом IX Кримінального кодексу України від 05.04.2001 р. [11] та § 2 Гл. 24 Кримінального процесуального кодексу України від 13.04.2012 р. або прийняття виправдувального вироку, але кримінальне та кримінально-процесуальне законодавство таких підстав не передбачає.

Всі вищезазначені особливості взаємодії захисника з клієнтом адвокат може помітити ще при першій зустрічі з підзахисним, на консультації або при укладенні договору про надання правової допомоги відповідно до Розділу IV Закону України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність" від 05.07.2012 р. На наш погляд, у таких ситуаціях адвокат повинен пояснити клієнту, що він буде робити відповідно до законодавства все можливе, щоб захистити права і законні інтереси клієнта, однак результат залежить не тільки від грамотності та професіоналізму клієнта, а й і від підзахисного та всіх учасників кримінального провадження в суді апеляційної інстанції і гарантувати стовідсотковий вигреш кримінальної справи захисник не може. Адвокат також повинен роз'яснити підзахисному, які кримінально-процесуальні дії може бути зроблено відповідно до гл. 31 Кримінального процесуального кодексу України при провадженні в суді апеляційної інстанції та які повноваження суду апеляційної інстанції за наслідками розгляду апеляційної скарги відповідно до ст. 407 КПК України.

Якщо клієнт пропонує захиснику досягти позитивного результату незаконними засобами й методами адвокат повинен відмовити клієнту в цьому, керуючись ст. 7 Правил адвокатської етики [12], і роз'яснити клієнту про законні методи та засоби роботи адвокатської діяльності відповідно до законодавства України та запропонувати, якщо клієнта цікавлять законні методи роботи, то вони зможуть далі співпрацювати у цій справі.

Якщо клієнт має розвинуті інтелектуальні та вольові якості, здатен логічно мислити (отримувати інформацію і робити правильні юридично логічні висновки), з таким підзахисним захиснику буде набагато легше встановити комунікативний контакт та в подальшому надавати юридичну допомогу.

Захиснику також потрібно враховувати, що підозрюваний, обвинувачений може бути в серйозному психо-емоційному стані, а участь у кримінальному провадженні – це завжди стресова ситуація, яка негативно впливає на клієнта та може ускладнити встановлення психолого-комунікативного контакту та подальшої роботи. У такому разі захисник повинен більше залучати такого клієнта до участі в роботі, наприклад, збирати необхідні документи, здійснювати пошук свідків тощо. У деяких випадках захиснику необхідно порадити або переконати свого клієнта про необхідність звернення клієнта за допомогою до лікаря або психолога.

У суді апеляційної інстанції захисник вже знає з досвіду участі в розгляді кримінальної справи у районному суді, що можна очікувати від тих чи інших учасників кримінального провадження, у зв'язку з чим слід бути готовим до зміни ситуації. У процесі підготовки до здійснення захисту в суді апеляційної інстанції повинні бути ретельно продумані всі можливі ситуації, враховані темперамент та характер осіб, викликаних до суду, особливості їхньої поведінки та свідчень у присутності обвинуваченого [13, с. 141].

Іншим важливим аспектом для виступу в суді апеляційної інстанції є правильний вибір одягу, адже першу інформацію про людину дає зовнішній вигляд та одяг. Саме зовнішній вигляд відповідає за такий важливий чинник, як перше враження. Враження – образ, відображення, слід, дія, вплив, ефект. Аксиома публічного виступу свідчить: у промовця ніколи не буде іншого випадку справити перше враження. Народна мудрість стверджує: як прийдеш, так і уславишся. Перше враження містить емоційний і оцінний компоненти. Під час формування першого враження фіксується: зовнішній вигляд; оформлення зовнішності; експресія, зовнішня виразність; виконувані дії; передбачувані якості особи. Очевидно, що захиснику-промовцю потрібно продумувати, як сформулювати перше враження, які акценти доречно розставити у момент появи перед колегією суддів [14, с. 19]. Також захиснику буде не зайвим надати рекомендації підзахисному про доречну форму зовнішнього вигляду під час участі в суді апеляційної інстанції. Так, наприклад, якщо у апеляційному суді розглядають скаргу на вирок суду за кримінальним провадженням за ст. 164 КК України, тобто ухилення від сплати аліментів на утримання дітей, обвинувачений повинен одягти скром-

ний та простий одяг та зняти дорогі коштовності.

Слід зазначити, що апеляційна інстанція є рівнем вищим, ніж суди першої інстанції. Оскільки саме до компетенції апеляційного суду відносять перегляд та оцінювання законності винесених судами першої інстанції рішень або ухвал, то один з основоположних принципів судочинства – принцип законності та вмотивованості рішення – реалізується саме завдяки функціонуванню інституту апеляційного оскарження. Відповідно до ч. 4 ст. 26 Закону України “Про судоустрій і статус суддів” від 07.07.2010 р. [15] суддею апеляційного суду може бути суддя, який за результатами кваліфікаційного оцінювання підтвердив здатність здійснювати правосуддя в апеляційному суді, має досвід роботи суддею не менше п'яти років або має науковий ступінь, отриманий до призначення на посаду судді, та стаж наукової діяльності у галузі права або науково-педагогічної діяльності у галузі права у вищому навчальному закладі або вищих навчальних закладах, що здійснюють підготовку фахівців освітнього ступеня “магістр”, до призначення на посаду судді не менше десяти років.

Так, згідно із ч. 4 ст. 36 КПК, а також ч. 3 ст. 37 Закону України “Про прокуратуру” від 05.11.1991 р. [16] право на подання апеляційної скарги мають службові особи органів прокуратури вищого рівня: Генеральний прокурор України, прокурори Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя і прирівняні до них прокурори, їх заступники незалежно від їх участі в розгляді справи у суді першої інстанції.

Необхідно підкреслити, що внесення апеляційних скарг за певних обставин для прокурора є обов'язком. Так, відповідно до п. 25 Наказу Генерального прокурора України “Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні” від 19 грудня 2012 р. № 4 [17] перший заступник та заступники Генерального прокурора України, керівники прокуратур усіх рівнів і галузевих підрозділів повинні забезпечувати оскарження незаконних судових рішень в апеляційному, касаційному порядку, за нововиявленими обставинами та до Верховного Суду України, а також повноту та якість поданих документів реагування.

З огляду на це, доречним було б законодавчо визначити і для адвоката в апеляційній інстанції певні вимоги, котрі підвищили б ефективність захисту підозрюваного, обвинуваченого. На підставі викладеного, пропонуємо п. 1 та 2 ст. 393 КПК України викласти у такій редакції: “Апеляційну скаргу мають право подавати: 1) обвинувачений, щодо якого ухвалено обвинувальний вирок, його законний представник чи захисник, який має стаж роботи в галузі права не менше

п'яти років – в частині, що стосується інтересів обвинуваченого; 2) обвинувачений, стосовно якого ухвалено виправдувальний вирок, його законний представник чи захисник, який має стаж роботи в галузі права не менше п'яти років – в частині мотивів і підстав виправдання”. Таке нововведення у КПК України надало б можливість залучати більш професійно компетентних захисників у стадії апеляційного провадження.

IV. Висновки

Таким чином, необхідність врахування юридико-психологічних аспектів пояснюється значущістю ролі адвоката при забезпеченні права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги в суді апеляційної інстанції. Оскільки участь адвоката на стадії апеляційного провадження підвищує її ефективність, стимулюючи апеляційний суд докладніше вивчати доводи апеляції або заперечень на неї, всебічно оцінювати зібрані у справі докази. А це, у свою чергу, і зумовлює винесення законного висновку про відповідність чи невідповідність Закону рішення, винесеного судом першої інстанції. Дотримання сформованих особливостей участі захисника дасть змогу підвищити шанси на прийняття того рішення по апеляційній скарзі, які прагнуть отримати захисник та його клієнт.

Список використаної літератури

1. Конституція України від 28.06.1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/stru#Stru>.
3. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>.
4. Острогляд О. В. Здійснення адвокатом захисту у стадії апеляційного перегляду рішень суду першої інстанції : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 [Електронний ресурс] / О. В. Острогляд ; Одес. нац. юрид. акад. – Одеса, 2007. – 20 с. – Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis64r_81/cgiirbis_64.exe.
5. Бондаренко Н. Л. До питання про виникнення і розвиток інституту апеляції в зарубіжних країнах [Електронний ресурс] / Н. Л. Бондаренко // Університетські наукові записки. – 2005. – № 3 (15). – С. 85–92. – Режим доступу: <http://www.univer.km.ua/visnyk/804.pdf>.
6. Омеляненко Г. Захисник як суб'єкт оскарження вироку, що не набрав законної сили / Г. Омеляненко // Право України. – 1997. – № 7. – С. 67.
7. Бобечко Н. Р. Процесуальний статус захисника в апеляційному провадженні / Н. Р. Бобечко // Адвокат. – 2006. – № 5. – С. 10–13.
8. Молдован В. В. Риторика: загальна та судова [Електронний ресурс] / В. В. Молдован. – Київ : Юрінком Інтер, 1999. – 320 с. – Режим доступу: [http://ua-referat.com/Риторика_загальна_та_судова_\(Молдован\)](http://ua-referat.com/Риторика_загальна_та_судова_(Молдован)).
9. Зейкан Я. П. Настільна книга адвоката у кримінальній справі (КПК 2012) / Я. П. Зейкан, С. Ф. Сафулько. – Київ : Дакор, 2013. – 640 с.
10. Даровских С. М. К вопросу о порядке рассмотрения уголовного дела в суде апелляционной инстанции [Электронный ресурс] / С. М. Даровских, Е. В. Лисицкая // Проблемы права. – 2013. – № 2 (40). – С. 165–168. – Режим доступа: http://problemprava.ru/Pr_2%282013%29/Criminal%20LEGAL%20DOCTRINE/Darovskih.pdf.
11. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/stru#Stru>.
12. Правила адвокатської етики Затверджені Установчим З'їздом адвокатів України від 17.11.12 р. м. Київ, готель “Русь” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vkdk.org/pravil-advokatskoji-etiki/>.
13. Шмарева Т. А. Участие адвоката защитника в апелляционном производстве по уголовному делу [Электронный ресурс] : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Т. А. Шмарева. – Ижевск : РГБ, 2007. – Режим доступа: <http://diss.rsl.ru/diss/07/0185/070185040.pdf>.
14. Ораторське мистецтво : навч.-метод. посіб. / авт.-уклад.: І. М. Плотницька, О. П. Левченко, З. Ф. Кудрявцева та ін.; за ред. І. М. Плотницької, О. П. Левченко. – 2-ге вид., стер. – Київ : НАДУ, 2011. – 128 с.
15. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 07.07.2010 р. № 2453-VI [Електронний ресурс] // Офіційний вісник України. – Ст. 26. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2453-17/print1404752810402885>.
16. Про прокуратуру : Закон України від 05.11.1991 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1789-12>.
17. Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні : Наказ Генерального прокурора України від 19.12.2012 р. № 4 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://document.ua/proorganizaciyu-dijalnosti-prokuroriv-u-kriminalnomu-provad-doc126824.html>.

Стаття надійшла до редакції 16.06.2015.

Скрябин О. Н. Юридико-психологические аспекты участия защитника в суде апелляционной инстанции

Статья посвящена исследованию юридических и психологических аспектов участия защитника в суде апелляционной инстанции. Рассматриваются юридические и психологические аспекты взаимодействия защитника с участниками уголовного производства в суде апелляционной инстанции в соответствии с Уголовным процессуальным кодексом Украины от 13.04.2012 года.

Ключевые слова: адвокат, защитник, психология адвоката, уголовное производство, уголовный процесс, апелляционное производство, апелляционная инстанция.

Scriabin O. Legal and Psychological Aspects of the Participation of the Defense in Court of Appeal

The article investigates the legal and psychological aspects of a lawyer in the court of appeal. In the scientific article the legal and psychological aspects of interaction defender of participants of criminal proceedings in the court of appeal under the Criminal Code of Ukraine from 13.04.2012 year.

Speaking about the tactical and psychological aspects of the defendant at the stage of appeal proceedings, first to draw attention to the psychological characteristics of the client. The latter can vary in practice depending on the type of nervous system, communication and intellectual skills and mobility emotional sphere. Nonequilibrium shvydkozbudzheni customers who often achieve success in their field may present difficulties in establishing contact and communication further communication. This may be clients who hold high official and social situation, accustomed to meet their various needs. These customers do not always listen defender, and turn to a lawyer for legal aid where such wishes the client. Even more difficult situation can occur if the client has a low IQ who wants to advocate only the most positive results, such as exemption from criminal liability provided for by Article IX of the Criminal Code of Ukraine of 05.04.2001 and § 2 of Chapter 24 of the Criminal Procedure Code of Ukraine from 13.04.2012 or acquittal decision, but criminal and criminal procedure legislation does not provide for the following reasons.

All the above features of the defender interaction with the client, the lawyer may even notice at first meeting with his client, in consultation or in the contract for legal aid under Title IV of the Law of Ukraine "On Advocacy and advocacy" of 05.07.2012. In our view, in such situations, the lawyer must explain to the client what he will do under the legislation utmost to protect the rights and legitimate interests of the client, but the result depends not only on literacy and professionalism of the customer as well as from the client and all participants Criminal proceedings in the court of appeal and ensure one hundred percent winning back a criminal case can not. The lawyer must also explain defendant that criminal proceedings may be made in accordance with Chapter 31 of the Criminal Procedure Code of Ukraine in the proceedings before the court of appeal and that the powers of the appellate court upon consideration of an appeal in accordance with Art. 407 of the Criminal Code of Ukraine.

Thus, the need to consider legal and psychological aspects due importance lawyer's role in ensuring the right to be protected from prosecution and legal aid in the court of appeal. Indeed, part lawyer at the stage of appeal proceedings increases its efficiency, stimulating the Court of Appeal learn more arguments appeal or objection to it, thoroughly evaluate the evidence collected in the case. This, in turn, determines the rendering of a legal opinion on the conformity or not of law made by a court of first instance. Observing the characteristics of a lawyer will improve the chances of adoption of the decision on the appeal seeking to get back and his client.

Key words: attorney, defense counsel, attorney psychology, criminal proceedings, criminal proceedings, appeal proceedings, the appellate court.